

SALVADOR DALÍ
ANNETTE MESSAGER

EMMA

2 07

Salvador Dalí: Gala mietiskelee Corpus Hypercubicusta, 1954. © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí. KUVASTO, 2007.

Annette Messenger: Valani ja hiuksia, 1989. © Annette Messenger © Adagp, Paris 2007

3.11.2007 – 27.1.2008

ANNETTE MESSEGER

Ranskan tunnetuimpiin nykyaiteilijoihin lukeutuvan Annette Messengerin (s. 1943) retrospektiivinen näyttely tulee EMMAan suoraan Pariisista, Centre Pompidousta.

Messengerin taide on yhtä aikaa lempeää ja väkivaltaista, viatonta ja seksuaalista. Lapsuus on teoksissa voimakkaasti mukana pehmolelujen, täytettyjen eläinten tai satuhahmojen muodossa, joskin hyvin monimielisessä roolissa. Myös keho on keskeisellä paikalla Messengerin taiteessa; palasiksi silvotut ja taas yhdistetyt kehon osat.

Lisää sivulla 8.

Centre Pompidou

HUHTAMAKI

ES
C
R
A
N
C
E
L
T

Näyttelyohjelmisto

3.10. – 16.12.2007

SALVADOR DALÍ – SURREALISTI!

Maailmankuulun espanjalaisen surrealistin Salvador Dalín (1904 – 1989) mielikuvittellinen maailma täyttää EMMA:n syksyllä 2007. Monipuolinen näyttely esittelee sekä taiteilijan tuotantoa, kiehtovaa persoonaa että elämää. Maalausten ja piirustusten rinnalla EMMAssa nähdään Dalín elokuvia, mm. hänen yhdessä Luis Bunuelin kanssa tekemä Andalusialainen koira sekä Eric Schaalin valokuvia. Näyttelyyn liittyy myös Enigma-teatteriproduktio.

Näyttely on toteutettu yhdessä Fundació Gala-Salvador Dalín kanssa.

Lisää sivulla 4.

Ola Kolehmainen: Pink, Orange and Grey with a Tree, 2004.

PYSYVÄSTI SAASTAMOISEN SÄÄTIÖN TAIDEKOKOELMA

Saastamoisen säätiön taidekokoelman yli 1800:sta työstä on jatkuvasti, myös vaihtuvien näyttelyiden rakennusajan näytteillä lähes 500 teosta. Puolet EMMA:n näyttelytiloista täyttävä kokoelma tarjoaa monipuolisen läpileikkauksen suomalaisesta taiteesta sekä vilkaisun kansainväliseen nykyaiteeseen. EMMA:n ripustus alkaa

1910-luvun ekspressionismista ja jatkaa tämän päivän tunnetuimpien taiteilijoiden teoksiin. Kuopiolaisen teollisuussuvun kotikokoelmasta alkunsa saanut kokoelma on tänään yksi Suomen merkittävimmistä yksityiskokoelmista, ja se karttuu jatkuvasti.

Kokoelmataiteilija Ola Kolehmainen sivulla 15.

5.3. – 25.5. 2008

CLAUDE MONET SUOMALAISIA IMPRESSIOITA – KESÄ, VESI, VALO JA PARIISI MAARIA WIRKKALA

Claude Monet: Les Barques.
Régates à Argenteuil vers 1874.
Photo RMN / © Hervé Lewandowski
Musée d'Orsay

Vuosi EMMAn kanssa

10.9.2007

Lokakuussa 2007 Espoon modernin taiteen museo EMMA on ollut vuoden auki yleisölle. Takana on kolme erityyppistä näyttelykautta. Ohjelmisto on kiinnostanut yleisöä. Klassikkonäyttely yhdessä pysyvän kokoelman monipuolisen esittelyn ja uudempien vaihtuvien näyttelyiden kanssa ovat EMMAn ydintä. Historiallinen perspektiivi, joka välittyy kokoelman ja klassikkonäyttelyiden avulla, on koettu tarpeelliseksi ja toisaalta oman aikamme hermolla oleva nykyaide on löytänyt yleisönsä. Kokoelmien esittäminen ja hyödyntäminen näyttelytoiminnassa on museon voimavara. Kansainvälisestikin kokoelmat näyttävät olevan olennainen osa 2000-luvun museoprofiilia.

Kesän 2007 mieleenpainuvien näyttelykokemukseni oli Venetsian Palazzo Fortunyn Artempo-näyttely. Siinä modernistiset ja nykyaiteen teokset olivat samassa museossa rinnakkain eri kulttuureja edustavan vanhemman anonyymien taiteen kanssa. Ajan ja ajattomuuden, tilan ja ennen kaikkea taiteen pohdiskelulle museoksi entisöidyn keskiajalta peräisin olevan venetsialaispalatsin näyttely antoi aineksensa. Taide kuuluu kaikkeen aikaan, näyttelyn tekijät halunvat sanoa. Kävijä koki vahvasti taiteen merkityksellisyyden.

Takana on myös EMMAn ensimmäinen kesä. Kävin heinäkuussa taidemuseossa oletukseni, ettei siellä juuri muita ole, mutta yllätyin turistien määrästä. Ulkomaiset vieraat ovat kiitelleet EMMAn saavutettavuutta. Linja-autot 106 ja 110 ovat oppineet Helsingin Kampista WeeGeelle ja EMMAan: kuljettajat neuvovat oikean pysäkin ja Ahertajantielle löydetään. Museossa on kaiken lisäksi mukava vastaanotto keskellä kesääkin. Monen kävijän ensimmäinen ja ainoa ihmiskontakti museossa ovat oppaat ja valvojat, jotka ovat museon elinehto kokoelman ja näyttelyiden avaajina.

EMMAn museo-opetus on tehnyt työtä ja rakentanut perustaa laajapohjaiselle vuorovaikutukselle erilaisten yleisöjen kanssa.

EMMAn ja WeeGeen kesästä jäi puuttumaan vain terassi, jota ei moninaisista lupasyistä saatu vielä avattua. Toivottavasti WeeGeen terassi on ensi kesänä espooilaisten ja meidän kaikkien uusi kohtaamispaikka. EMMAn syksyssä meitä haastavat ranskalainen nykyaiteilija Annette Messager ja surrealismin klassikko Salvador Dalí.

EMMAn – Espoon modernin taiteen museon tiedotuslehti

Seuraava lehti ilmestyy helmikuussa 2008.

JULKAISIJA

EMMA – Espoon modernin taiteen museo

PÄÄTOIMITTAJA

Leena Joutsenniemi

TOIMITUSNEUVOSTO

Ari Karttunen, Päivi Karttunen, Nana Salin, Päivi Talasmaa

TAITTO Station MIR Oy

PAINOPAikka Art-Print Oy

Osoitteenmuutokset, tilaukset (lehti on maksuton) ja palaute:

info@emma.museum

Museon yhteystiedot takakannessa.

A handwritten signature in black ink that reads "Päivi Karttunen".

Päivi Karttunen

Saastamoisen säätöön varapuheenjohtaja

Isänsä muotokuvan, jossa Figuerasin notaari seisoo kukkulalla Cadaquesin edustalla, Dalí maalasi 16-vuotiaana 1920. Vallattoman pojan ja isän suhde oli ongelmallinen, eikä se suinkaan parantunut Salvadorin aikuistuttua.

Dalí käsiala

Kirjailija **Federico García Lorca** kirjoitti vuonna 1925 runon "Oodi Salvador Dalílle", jossa hän puhutteli lahjakasta taiteilijaystävänsä:

"Sinun mielikuvituksesi kantaa yhtä kauas kuin kätesi / ja sinä nautit meren sonetin ikkunassasi."

Lorca tarkoittanee ikkunalla maalarin "ikkunaa", kangasta, jonka taiteilijan käsi täyttää fantasian luomuksilla, meren sonetilla.

Mielikuva **Salvador Dalísta** kiteytyy tavallisesti muutamaan kuuluisaan maalaukseen ja ehkä vielä tunnetumpiin valokuviiin "hullusta" pistävästi tuijottavasta taiteilijasta. Tämä imago varjostaa klassisen ammattitaidon loistokkaasti hallinnutta Dalía, jonka maalaus- ja piirrostekniikka on jo sellaisenaan arvokas tarkastelun kohde ja esteettisen nautinnon lähde. Lorcan säe viittaakin juuri siihen, että mielikuvitus sellaisenaan ei riitä. Se ulottuu vain niin pitkälle kuin tekniset taidot antavat myöden.

Esittelemällä Teatre-Museu Dalí koostaman näyttelyn EMMA pyrkii houkuttamaan

katsojaa Dalín teosten lähilukuun ja samalla valaisemaan taiteilijan tuotannon hyvin erilaisia vaiheita alkaen impressionismin ja kubismin vaikutuksista.

Teokset yllyttävät tutkimaan Dalín käsialaa tarkemmin etenkin kun öljymaalauksen ohella mukana on laaja valikoima taiteilijan piirroksia ja guasseja. Dalín häikäisevä viivankäsittely pääsee niissä oikeuksiinsa.

Yhdessä vaimonsa **Galan** kanssa Dalí loi elämästään kokonaistaideteoksen. Se syntyi ja tuli tunnetuksi paljolti valokuvien avulla. Ne viikset, ne viikset!

Taiteilijan roolikuva oli niin vahva, että jopa **Sigmund Freudille** jäi Dalísta mieleen palavat silmät ja "fanaattinen" karaktääri. Hetkitäin rooli kuitenkin "putoaa", ja me näemme arkisemman Dalín. Tämä käy ilmi näyttelyn hienosta valokuvaosion, **Eric Schaalin** ottamista valokuvista. Ne ovat ensimmäistä kertaa esillä Suomessa niin kuin muutkin näyttelyn teokset. ■

TEKSTI: MARKKU VALKONEN

Yksi Dalín ihailemista henkilöistä oli firenzeläinen renessanssimestari Benvenuto Cellini, jonka Omaelämäkerran (1558–1566) hän kuvitti vuonna 1945. Cellinin seikkailuista ja juonitteluista kertova kirja tarjosi Dalílle rajattomat mahdollisuudet omaan mielikuvitusselliseen tulkintaan.

**Salvador Dalí
– Surrealisti!
EMMAssa
3.10. – 16.12.2007**

1920-luvun lopulla Dalí alkoi maalata huolellisella tekniikalla outoja, alitajunnasta kumpuavia kuvia. Hän esitti valve- ja painajaisuntensa aiheita todellisuutena. Teoksiin ilmestyi tuolloin vartalon, raajojen ja ruhojen kappaleita, jotka enteilivät Dalín siirtymistä surrealistiseen vaiheeseen. Paljastava kananliha, 1928.

Dalí sai vaikutteita taiteensa muotokieleeseen ja maisemiin mm. Joan Miróltä ja Giorgio de Chiricolta. Teoksessa Surrealinen sommitelma: Torso, 1928, epätodellisuuden tuntua korostavat avara maisema, terävät ääriviivat ja torson kohtalokas varjo.

Surrealismismi... ja Dalí

Surrealismismi on ensimmäisen maailmansodan jälkeen syntynyt taiteen ja kirjallisuuden suuntaus, jonka tavoitteena oli provosoida esiin uusia tapoja nähdä todellisuus – löytää ”ylitodellinen”, surrealistinen maailma. Surrealismismi alkoi Ranskassa 1910-luvulla avantgardistisena kirjallisena liikkeenä. Virallisesti liike syntyi 1924, kun sen voimahahmo **André Breton** (1896–1966) julkaisi kirjansa *Surrealinen manifesti*, jossa pyrittiin luomaan teoreettista pohjaa surrealismille. Dadaismin tavoin surrealismi vastusti voimakkaasti perinteisiä, sovinnaisia arvoja. Syntyessään se olikin myös nuoren polven reaktio ensimmäisen maailmansodan järkytyksiin.

Surrealismismi halusi vapautua järjen, moraalien ja esteettisten sääntöjen rajoitteista. Taiteen piti yhdistää, ei erottaa, perinteisen taidekäsityksen eri alueet. Todellisen ja epätodellisen, mahdollisen ja mahdottoman väliset rajat oli murrettava. Surrealismissa unet ja irrationaaliset sattumat, transsitilat tai automatismi (automaattinen kirjoitus) koettiin

alitajunnasta kumpuavina voimavaroina, jotka Freudin psykoanalyttista teoriaa soveltaen vapauttivat ihmisen järjen ylivallasta. Mielikuvitus teki tutusta ja turvallisesta outoa ja ihmeellistä.

Salvador Dalí (1904–1989) on kuvataiteen tunnetuimpia surrealisteja ja yhä uusien sukupolvien innoittaja. 1920-luvun lopulla Dalí teki ensimmäiset surrealistiset maalauksensa ja 1928 yhdessä ystävänsä Luis Bunuelin kanssa historian ensimmäisen surrealistisen elokuvan *Andalusialaisen koiran*. Vuotta myöhemmin hän tutustui Bretoniin Pariisissa ja liittyi surrealistisen liikkeen jäseneksi. 1930-luku oli surrealistisen liikkeen kukoistuskautta, ja tuolloin Dalí vakiinnutti maineensa maalauksillaan, joissa absurdit ja mielikuvittelliset näkymät yhdistyvät äärimmäisen realistiseen, ”hyperrealistiseen”, pikkutarkkaan kuvakieleen.

Dalín tuotanto on hämmästyttävän monipuolista. Maalausten, piirustusten, painokuvien, veistosten ja esinekoosteiden ohella hän mm. kirjoitti ahkerasti, teki lasi- ja ko-

rutaidetta, suunnitteli lavasteita, vaatteita, mainoksia – ja suoriutui kaikesta aina yhtä mielikuvittellisesti, yllättävästi ja usein tarkeituksellisen provosoivasti. Dalin surrealismi onkin keskeytymätöntä ideoiden tulitusta. Taidetta ja muuta elämää oli mahdoton erottaa toisistaan; elämä oli hänelle yhtä surrealismista näyttämöä.

Dalí erotettiin surrealistisesta liikkeestä 1930-luvun lopussa, mutta Dalista tuli kuitenkin ajan myötä surrealismista kuuluisimpia nimiä. Dalin taiteen epäsovinnaisuus, mielenlyhtymien rajuus ja yllättävyys, unenomaiset (kauhu)näyt – venyvät, valuvat ja uudelleen muotoutuvat figuurit, eläimet ja esineet – ovat vakiinnuttaneetkin surrealismi-sanankieleen, missä se tarkoittaa kaikkea outoa ja mieletöntä, alitajuiseen liittyvää. ■

TEKSTI: HANNELE SAVELAINEN

Kai Lehtinen (vas)
ja Antti Virmavirta
muuttavat WeeGeen
surrealismin näyttämöksi.

Kai Lehtinen tuo

Dalín unet EMMAan

LOKAKUUSSA EMMASSA SAA ENSI-ILTANSA ENIGMA, JOKA SYNTYI VASTAAVAN MUSEOLEHTORIN NANA SALININ AJATUKSESTA AVATA DALÍN TAIDETTA TEATTERIN KEINAIN. KAI LEHTISEN KÄSIKIRJOITTAMA JA OHJAAMA ESITYS POHJAUTUU SALVADOR DALÍN HULLUUDEN RAJAMAILLA LIIKKUVAAN NEROUTEEN JA SURREALISTISEEN ELÄMÄÄN. ITSE DALÍNA HOURAILEE NÄYTTELIJÄ ANTTI VIRMAVIRTA

Viime kesänä paikasta **Kai Lehtisen** ajatuksissa kamppaili monta historian merkkihenkilöä. Salvador Dalín lisäksi osaansa vaativat Nummisuutarien Esko kumppaneineen, jotka viettivät kesän Lehtisen ohjauksessa Kivi-juhlilla Palojoella. Loppukesästä joukkoon liittyi Kalle Pääatalo, jota Lehtinen näyttelee syksyllä 2008 ensi-iltaan tulevassa elokuvassa.

- Monen eri jutun yhtäaikainen työstäminen ei ole toki helppoa. Yritän määritellä itselleni, mitä saan kulloinkin ajatella. Ja pidän koko ajan kynää ja paperia saatavilla, että saan ylös alitajunnasta tulevat oivallukset. Enigma vaikutti Nummisuutareihin ja päinvastoin, totta kai, kuvailee Lehtinen.

Välillä ajatustyö jää paikoilleen junnaamaan moneksi päiväksi, kunnes joku yksinkertainen kristallinkirkas oivallus auttaa löytämään narun pään.

- Enigman kohdalla vaan sitä työstettävää materiaalia on ollut niin pohjaton sammio, ja narunpäitä niin monta, ettei ole aina tiennyt minkä valita.

Lehtisen ja Dalín yhteiselo kesti lähes vuoden ennen Enigman ensi-iltaa. Matka neron nahkoihin alkoi Espanjasta, jossa esityksen työryhmä vieraili Dalín kotimuseossa Port Lligatissa sekä Teatre-Museu Dalíssa Figuerassissa.

- Mykistäviä paikkoja, Figueras oli kuin uni. Kalpeine kysymyksineni tunsin itseni todella köykäiseksi, lapseksi. Olin vain auki, kuuntelin ja annoin kaiken tulla, Lehtinen kuvailee.

Harjoituksiin asti Lehtinen pyöritti Enigmaa lähinnä omassa päässään, vaihtaen ajatuksia **Aina Bergrothin** kanssa. Itse neroa esittävä **Antti Virmavirta** toi luonnollisesti oman olemuksena ja näkemyksensä lopputulokseen.

Paluu nuoruuteen

Ennen Enigmaa niin Dalí, kuin tämän maan mies Picasso tempauksineen olivat Lehtiselle tuttuja nimiä nuoruusvuosilta, ajalta jolloin aistit olivat vasta auenneet ja kaikki oli järjetömän järkevää.

ANNETTE MESSEGER *lumoajatar*

Ari Karttunen

EMMAN ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden päättää Annette Messengerin laaja näyttely. Messengerin moni-ilmeiset installaatiot tulevat Espooseen suoraan Pariisista, Centre Pompidousta. Messenger jatkaa EMMAn kansainvälisten nykytaiteilijoiden näyttelysarjaa.

Annette Messenger
EMMAssa
3.11.2007–27.1.2008

Faabeleita ja tarinoita 1991-2007 on visuaalinen faabeli (eläintarina), ja samalla teos, joka pyrkii kiinnittämään huomionsi meitä ympäröiviin tarinoihin. Jokainen teoksen osa, kirjat, käytetyt pehmoeläimet sekä täytetyt eläimet sisältävät runsaasti kirjoitettuja ja kirjoittamattomia kertomuksia. © Annette Messenger, © Adagp, Paris 2007.

TEKSTI: PÄIVI TALASMAA

Annette Messenger (s.1943 Berck-sur-mer) on Ranskan merkittävimpiä taiteilijoita, jonka pitkää uraa sekä Centre Pompidou museon omaa 30-vuotista taivalta museo juhlisti tällä näyttelyllä. Näyttely esittelee Annette Messengerin tuotantoa intiimeistä 1970-luvun teoksista 1990-2000-lukujen suuriin installaatioihin. Näyttelyn painopiste on uusissa teoksissa, joissa liikkeellä, tilalla ja mekaniikalla on merkittävä osuus.

Annette Messenger kuului 1970-luvulla niihin nuoriin taiteilijoihin, joiden taiteen lähtökohdat olivat omaelämäkerrallisia. Hän oli lähellä Fluxus-liikettä, jonka tunnettuja jäseniä olivat mm. Joseph Beuys, Jean Le Gac ja Christian Boltanski. Annette Messengerin taiteelle tuli tunnusomaiseksi eri lähteistä peräisin olevien kuvien samanaikainen esittäminen. Messengerin kiinnostus käsitetaiteeseen ja surrealismiin on ollut ominaista hänen taiteelleen alusta lähtien. 1960- ja 70-luvuilla taiteessa vaikutti merkittävästi popu-

laarikulttuuri, mikä näkyy myös Messengerin teoksissa.

Näyttely alkaa 1970-luvun kahdella merkittävällä teoksella *Hoidokit ja Albumikokoelma*. Annette Messenger nostaa niissä esiin keskeiset teemat, jotka tulivat olemaan merkittäviä koko hänen taiteelleen, kysymykset omasta identiteetistä sekä naisena että taiteilijana. Teoksessa *Hoidokit* (1971–72) taiteilija hoitaa täytettyjä lintuja, varpusia, pukee ne virtakattuihin nuttuihin, "puhuu" niille ikään kuin linnut olisivat lapsia. Messenger kyseenalaistaa äidin roolin koomisella ja samalla äärimmäisen vakavalla tavalla. Varpusteosten yhteydessä teoksissa alkaa esiintyä ensimmäistä kertaa myös nukke. "Leikkiä elämää" pidetään tyypillisesti naisellisena piirteenä, ja juuri elämän leikkeihin Annette Messengerin taide on suuntautunut. *Albumi*-teoskokonaisuudessa (1971–72) taiteilija rakentaa pala palalta omaakuvaansa. Hän on kuvannut lukuisiin pieniin muistikirjoihin stereotyyppistä kuvastoa naisen maailmasta, sen

Tarkkailussa, 1998.
© Annette Messenger
© Adagp, Paris 2007.

Hoidokit, 1971–72, on Messengerin ensimmäinen teos, jossa hän yhdistää täytettyjä eläimiä ja kankaita. Hoidokeissa varpusvainajat ovat kuolemattomia täytettyinä. Varpuset on puettu yksilöllisiin kudottuihin nukun asuihin ja niitä on hoivattu kuin ihmislasta, ne heijastavat näin mieliin äidillisen huolenpidon sekä lasten hoivaleikit.
© Centre Pompidou, © Adagg, Paris 2007.

unelmia, fantasioita, velvollisuuksia. Messenger antaa teoksissa itselleen eri roolimalleja ja identiteettejä kuten Annette Messenger keräilijä, Kateuteni, Miehet joita rakastan, Miehet joita en rakasta.

Varpuset ovat edeltäjiä näyttelyn keskeisessä teoksessa *Casino* (2005) esiintyvälle puiselle Pinocchio-nukelle. Teoksen merkittävyyttä voi verrata pumppaavaan sydämeen: valtavan kokoisen huoneen täyttää punainen silkki, joka aallonomaisin liikkein täytytty ja tyhjenee tietokoneella ohjelmoidun puhaltimen tahdissa. Messenger on kiinnostunut erilaisista sanaleikeistä. Pinocchio joutui seikkailullaan valaan nielaisemaksi ja aikoinaan Kasino merkitsi italiaksi pientä taloa, sitten bordellia ja myöhemmin taloa, jossa harrastetaan uhkapeliä. "Olen syntynyt merenrantakaupungissa, jossa oli useita kasinoita.. kasinot ovat hovin ja perikadon paikkoja: paljastat itsesi, kätket itsesi, tapaat ihmisiä – paikka on kuin taiteilijan yksityisnäyttely. Minulle punainen neonvalo Kasino tuo lapsuudestani mieleen yleisen juhlapäivän ja kiertelevät sirkukset... Kasinoa voi verrata taiteilijan elämään... asettaessaan itsensä

esille hän pelaa uhkapeliä elämällään." Annette Messenger, Biennale de Venise, 2005.

Näyttelyn teosesittely ei ole kronologinen. Taiteilija haluaa teosten käyvän dialogia keskenään, jolloin esille tulee jännitteitä ja samankaltaisuuksia leikkisän ja vakavan välillä. Teokset ovat samanaikaisesti viehättäviä ja hätkähdyttäviä ja teosten arkipäivään liittyvä materiaali tekee niistä helposti lähestyttäviä. Jotkut teoksista sisältävät väkivaltaa tai ovat katsojaa kohtaan väkivaltaisia kuten teokset *Vapaaehtoiset kidutukset* (1972) tai *Värikyntien hyökkäys* (1990). Mitä lähemmäksi tätä päivää tullaan, sitä vapaampi taiteilija on työssään. Teosten laajetessa ympäröivään tilaan, ne tulivat myös monimuotoisemmiksi (*Khimairat*, 1982–84; *Valani*, 1998). Samalla Messenger keskittyi yhä enemmän valokuvainstallaatioihin ja teatterinomaisiin tiloihin: narua, verkkoa, täytettyjä eläimiä ja ommeltuja objekteja yhdistettynä ruumista esittävään valokuvaan ja pienimuotoisia ihmisen elimiä esittäviin piirustuksiin.

Merkittävä muutos Annette Messengerin taiteessa tapahtui 1980-luvun lopulla, jolloin hän alkoi tehdä installaatioita animoitu-

jen kangasnukkien fragmenteista kuten *Pikku pehmolelujen tarina*, 1990; *Faabeleita ja tarinoita*, 1991–2007; *Hirtettyjen balladi*, 2002. Teokset tuovat esiin traagisia ja koomisia ulottuvuuksia, jotka pohjaavat karnevaliseen kansanperintöön ja teatteriin. Teosten materiaalit, kuten kankaan käsittely eri tavoin, merkitsevät äärimmäisen vaivalloista työskentelytapaa. Katsojalle kankaan erilaiset tekstuurit tuovat mieleen ihmisihon. Tätä ihmisen olemusta Annette Messenger operoi eri tavoin, leikaten, sitoen, puhkoen. Kiinnostus ihmisruumiiseen, sen fetisseihin ja animistiseen luonteeseen on säilynyt Annette Messengerin taiteessa alusta lähtien.

Annette Messenger asuu ja työskentelee Pariisissa. Vuonna 2005 hän voitti Venetsian Biennaalin pääpalkinnon Kultaisen Leijonan. EMMAn näyttely on taiteilijan ensimmäinen Suomessa. ■

Annette Messengerin näyttely on EMMAn pääyhteistyökumppanin Huhtamäen nimikkonäyttely.

Ernst Mether-Borgström Futura

Taidemaalarina ja graafikkona tunnettu **Ernst Mether-Borgström** (1917–1996) alkoi tehdä 1960-luvun puolivälistä lähtien myös abstrakteja metalliveistoksia. Yksi hänen metalliveistoksistaan, lähes yhdeksänmetrinen *Futura*, seisoo Espoon keskuksen Virastopihalla. Se on muunnos taiteilijan semaforiksi kutsumista rakennelmista, jotka muodostuvat pystysuorista tangoista. Metallitankojen välissä on geometrisistä perusmuodoista koostuvia päällekkäisiä tasoja ja tyhjiä tankojen rajaamia tiloja, jotka ovat yhtä tärkeitä veistoksen osia kuin kirkkailla perusväreillä maalatut tai rei'itetyt levyt. Mether-Borgström käytti usein veistoksissaan toteemipaalun kuvaideaa – kuvaelementtien asettamista päällekkäin – ja toteemiihettä myös maalauksissaan. Futura onkin kuin moderni monitasoinen ja arvoituksellinen toteemipaalu. Nimi semafora viittaa rautateiden siipiopastimiin, ja Futuran metallisten kuvioelementtien voi ajatella osoittavan eri suuntiin merkkien tai signaalien lailla.

Ernst Mether-Borgström oli yksi Suomen ensimmäisistä pitkän linjan konstruktivisteista, jonka taiteessa rakenteellisuus, geometriset muodot ja ei-esittävyys olivat keskeisiä vaatimuksia. Hän oli myös kiinnostunut taitteen ja teknologian välisten suhteiden tutkimisesta ja pyrki julkisissa teoksissaan rakennetun miljöö ja kuvataiteen yhdistämiseen - taiteeseen, joka oli "rakentavaa ja tulevaisuuteen optimistisesti suuntautuvaa". Mether-Borgström on sanonut Futurasta (eli Tulevaisuudesta): "Konstruktivistinen taide rakentuu väreille ja muodoille. Futurasta on turha etsiä luonnon aiheita. Olen yrittänyt luoda sellaisen ympäristön nykymaailmalle, joka sille parhaiten sopii. Se on ajan sävel".

Mether-Borgström muutti 1960-luvun alussa Tapiolaan Nallenpolun ateljeetaloon ja piti sitä työskentelytilanaan kuolemaansa saakka. Espoon kaupungin taidekokoelmassa on useita Mether-Borgströmin grafiikanlehtiä ja maalauksia, Espoon valtuustotalon istuntosalissa muun muassa hänen konstruktivistiset monumentaalimaalauksensa *Rakoilu ja Eheytyminen* (1979).

TEKSTI: HANNELE SAVELAINEN

Ernst Mether-Borgström
Futura, 1984
Espoon keskus,
Virastopiha
polttoaalattu
metalli,
850 x 450 x 550 cm

EMMA huolehtii ulkoveistoksista

Mether-Borgströmin *Futura* konservoitiin viime kesänä. Veistoskonservaattori **Elina Remsu** puhdisti ja paikkamaalasi teoksen.

Espoon kaupungin kokoelmassa olevista ulkoveistoksista, kuten muistakin kokoelman teoksista, huolehtiminen kuuluu EMMA:n tehtäviin. Tällä hetkellä ulkoveistoksia on 32 eri puolilla Espoota.

Veistokset tarkastetaan määräajoin ja joka vuosi konservoidaan perusteellisesti muutama veistos. Töhrysten poistoja tehdään satunnaisesti aina kun tarvetta ilmenee. Näkyvistä vaurioista tai töhryistä EMMA saa jonkin verran ilmoituksia espoolaisilta. Viimeksi vappuna kaksi hiljattain perusteellisesti konservoitua teosta töhrittiin Tapiolassa.

Konservointikohteet mietitään etukäteen, jotta ne saadaan seuraavan vuoden suunnitelmiin ja budjettiin. Työ tehdään aina kesäkuukausina. Espoon teknisen keskuksen viherpalvelun kanssa EMMA suunnittelee säännöllisten keväisten veistospesujen aloittamista. Säännöllinen huolto vähentäisi perusteellisten konservointien tarvetta.

EMMAlla on neljä pääyhteistyökumppania, Tapiola-ryhmä, S-ryhmä, KauppalehtiPresso ja Huhtamäki sekä kaksi tukijaa, Gasum ja ArtPrint. EMMA-lehti kutsui yhteistyökumppaneidensa edustajat etsimään lempiteoksensa Saastamoisen säätöön kokoelmasta ja sadutti heitä teoksen herättämistä ajatuksista. Sadutus on yksi EMMA:n museo-opetuksen toimintatavoista eikä suinkaan lasten etuoikeus. Tarinoitseminen irrottaa tutusta arkiroolista ja tekee taiteen katsomisesta uudenlaisen kokemuksen.

Terhi Heino: Jäkälähame, 2004

Taideteokset synnyttävät tarinoita

SADUTTAJA: **VEERA JALAVA**

KUVAT: **ARI KARTTUNEN**

Silta

ULLA PAANANEN

toimistopäällikkö, Huhtamäki Oyj

Olin iloinen, että täällä oli Vilho Lammen taita. Löysin Suomen taiteilijoista Vilho Lammen varmaan vasta parikymppisenä. Hän on loppujen lopuksi mielestäni aika huonosti tunnettu. Tuosta taulusta minulle tulee mieleen ihaillemani ranskalaiset impressionistit ja ekspressionistit, mutta kuitenkin suomalaisella, melankolisella tavalla!

Vilho Lammen työt ovat kovin surullisia kaikki, mutta silti niin hienoja!

Hänen kohtalonsahan oli myöskin aika ikävä ja siitä tulee mieleen monen nuoren taiteilijan vaikeus luomistyössä sekä miten vaikeaksi elämä voi muodostua – onko valittava vaikea elämä vai nopea kuolema. Enkä oikeastaan osaa sanoa minkä takia nämä Vilho Lammen työt yleensäkin minua niin kauheasti viehättävät, ehkä se, että ne ovat hyvin rehellisiä ja voimakkaita.

Vilho Lampi: Silta, 1934

Jäkälähame

ANNE SANTAMÄKI, yhteysjohtaja, S-ryhmä

Silloin kun olin pieni, niin keväťjuhlaan ja joulujuhlaan sai aina uuden hameen. Äiti ompeli tai ompelijatäiti ompeli. Ja se oli iso asia, kun sai uuden hameen. Juuri naisella liittyy aina hameeseen jotain, juhla tai arki, hameita on niin monenlaisia. On minihametta ja on pitkää hametta ja oikeastaan vähän tunnelman mukaan. Minusta hame kertoo hyvin paljon siitä tunnelmasta mitä milloinkin elää. Tässä

hameessa erityisesti kiinnostavat värit, rakenne ja tietenkin oivallus. Teepusseista tehty hame. Vaikka olenkin kahvinjuoja. Voisin hyvinkin pukeutua tuollaiseen hameeseen, se kuvastaa värimaailmaa mistä pidän, tunnelmaakin. Kaunis työ. Kesäinen. Tässä jopa näkee että helmat hulmuu. Vaikkei siinä oikeasti hulmuu. Mutta ajatuksellisesti. Tämä voisi olla sifonkia.

Leena Luostarinen: Luostarin puutarhassa II, 1994.
Teoksen äärellä Leena Mast-Knutar, Markus Änäs, Ulla Paananen ja Anne Santamäki.

Luostarin puutarhassa II

MARKUS ÄNÄS, toimittaja, Kauppalehti

Ylipäänsä mikä mua aika skidinä alkoi kiinnostaa kuvataiteessa – ei niinkään teokset, vaan enemmänkin – koska luin aika paljon, niin elämäkertojen kautta itse taiteilijat. Ja sieltä aika nopeasti nousi tällaisia mielenkiintoisia tekijöitä. Mielestäni Leena Luostarinen on nykytekijöistä sellainen hahmo, joka varmaan tullaan myös tällaisista ulkotaiteellisista asioista muistamaan myös myöhemmin. Samoin kuin esimerkiksi Ruokokoski tai Vilho Lampi tai monet muut suuret tekijät. Toki aina pitää muistaa että ihan pelkästään sekoilemalla tai muuten vaan värikkäästi elämällä ei pääse koskaan, tietenkään – tai hyvin harvoin pääsee – ikään kuin kuolemattomaksi taiteilijaksi. Pitää olla myöskin kompetenssia tekijänä. Sekä Ruokokoskella, Lammella että varsinkin Leena Luostarissa on myöskin erittäin paljon annettavaa taiteilijana. Niinomaan siis tuottavana taiteilijana.

Jos ajatellaan vielä sitä, että näkykö näissä valittu elämäntyö tai ylipäänsä persoona, niin totta kai. Mutta esimerkiksi tässä Luostarissakin ehkä näkyy se että on kyse ammattimaisesta tai kypsästä tekijästä, joka ei anna pinnallisten liehuvien elämän yksityiskohtien vaikuttaa lopulliseen tuotteeseen.

Maalaus (Henry Wuorila-Stenberg)

LEENA MAST-KNUTAR
pre-press asiantuntija, Art-Print Oy

Värit puhuttelevat minua aina, ja miten joku on kyennyt maalaamaan näin valtavan hienon liu'un punaisesta oranssiin. Se on yhdenlainen mysteeri. Ja sitten ajattelen näitä ihmishahmoja tässä vasemmalla, ne kuvastavat nykyajan ihmisen kiirettä, stressiä ja prässä. Suorittaminen, jonkinlainen kaaos mikä meissä kaikissa on, kauhu, paniikki. Vastapainona sitten taas ihmiset (taulusse oikealla), jotka ovat saaneet sovitettua arkensa ja elämänsä ja tavallaan osaavat olla terveellä tavalla itsekkäitä. Vahvoja kontrasteja, erilaisia tunnetiloja, joita työstä tulee läpi. Katsellessani näitä muita värejä, vihreätä ja sinistä vasemmalla, niin mieleeni tulee: Ilmastonmuutos, luonnon rikkoutuminen. Vastaavasti oikealla ylhäällä, siellä on kaikki kunnossa, vihreä luonto on tasapainossa.

Jos ajatellaan ihmisyyttä, ihmisen henkisyttä, niin koen, että ihmishahmot vasemmalla, heillä asiat eivät ole kohdallaan ja vastaavasti oikean puoleisissa hahmoissa vallitsee seesteisyys ja sisäinen rauha. Tavallaan meissä jokaisessahan asuu se pikku piiru, miten saavuttaa tasapaino hyvän ja pahan suhteen, miten itse peilaa niitä...

Henry Wuorila-Stenberg: Maalaus, 1997

Raili Tang: Maalaus, 1993

Marjatta Tapiola: Kuin vaaleanpunainen jättiläisunikko, 1996
Teoksen äärellä Arto Jurttila ja Minna Ojala.

Maalaus (Raili Tang)

ARTO JURTTILA
johtaja, Tapiola

Tämän päivän maailmassa erittäin puhutteleva asia on ajan hallinta tai itse asiassa – ajan hallitsemattomuus. Minulle tässä Tangin maalauksessa on hirveän vahvasti ajan erilaisia dimensioita esillä. Koen tämän hyvin voimakkaasti sitä kautta. Ensinnäkin ajan käsitys tekemisen näkökulmasta, voin vaan kuvitella sitä, kuinka valtavasti taiteilijalla on mennyt aikaa maalatakseen tämän. Näitä värikerroksia ja pintoja on kymmeniä, täällä al-

... Taideteokset synnyttävät tarinoita ...

la. Ja se panee tietysti miettimään sitä, että mikään mikä oikeesti on pysyvää ei synny tuosta noin vaan, vaan se vaatii aikaa ja työstämistä.

Toinen aikadimensio liittyy ehkä enemmän tähän esteettiseen kokemukseen. Tämä on aivan kuin joku seinä, tai joku ajan kerrostuma, joka on otettu jostain muurista tai seinästä ja tuotu tänne. Tässä on ikään kuin jäädytetty joku prosessi ja dokumentoitu se tiettyyn vaiheeseen.

Kolmas aikadimensio on se että tämä on tyypillisesti maalaus, josta tämän päivän kiireinen ihminen oikeastaan näkee vaan ehkä okran, tai sinapinruskean värin ja siirtyy seuraavaan työhön. Pitäisikö meidän aika monien muidenkin asioiden äärelle uskaltaa pysähtyä ja näyttäisikö ne ihan toisenlaisilta, jos niitä ehtisi miettiä ja pohtia ja tutkia.

MINNA OJALA viestintäpäällikkö, Gasum Oy

Tämä pääkallo tai tämä luuteema ei sinänsä minuun kauheasti iske, mutta tässä on nämä värit, ne ovat modernissa taiteessa tärkeitä minulle. Jotain muistumia tulee myös Afrikan matkastani, sen luonnon ankaruus. Tämä on jotenkin väkivaltainen, värit ovat hyökkäävät.

Jos mä pääsen tästä luuaihelmasta eroon, niin siinä voisi olla vaikka joku eläin auringosta nauttimassa. Värit ovat myös kevään ja kesän värit. Tulee mieleen myös suomalainen väriparadoksi: Talvella kun on pimeää, suomalaiset pukeutuvat tummiin. Kesällä, kun on muutenkin värikästä niin pukeudutaankin värikkäästi. ■

Ola Kolehmainen löytää kamerallaan arkkitehtuurista sellaista, mitä moni ei huomaa.

Ola Kolehmainen ja tilan luominen

jostakin joka ei ole tilaa

TEKSTI PÄIVI KARTTUNEN KUVAT OLA KOLEHMAINEN, JOUKO LEHTOLA

Puhun valokuvataiteilija **Ola Kolehmainen** kanssa puhelimesta elokuussa 2007. Kerran hän keskeyttää ja kysyy: "kuuletko sinä nuo ratikat ja busit, liikenteen äänet?" Toki kuulen taustahälyn suoraan Berliinistä. Helsingissä vallitsee myöhäisen linnun ja tihkusateen äänimaailma. Ikkunat suljetaan. Keskustelu voi jatkua. Kommentillaan Ola Kolehmainen tekee minut hyvin tietoiseksi tilasta ja ympäristöstä. Työnsä yhteydessä hän puhuu usein tilan omaa ääntä häiritsevästä melusta, "visuaalisesta hälinästä", jonka hän pyrkii rajaamaan pois teoksistaan.

Ola Kolehmainen (s. 1964) innostus kuvaimiseen sai lopullisen kimmokkeen Helsingin yliopiston valtiotieteellisestä tiedekunnasta, jossa toimittajaharjoitteluun kuului valokuvaus. Kysymykseen, kumpi oli ensin valokuvaus vai arkkitehtuuri, hän toteaa arkkitehtuu-

rin olleen kauan piilevä kiinnostuksen kohde. Taideteollisen korkeakoulun valokuvataiteen opintojen yhteydessä se tuntui ilmeiseltä. Hän muistelee opiskeluaikaista harjoitustyötä, jossa kuvasi opiskelutovereitaan ja totesi, ettei ihmisten kuvaaminen studiossa sopinut hänelle, helpompaa oli kuvata krapulaansa nukahtanutta ystävää, jota ei tarvinnut lainkaan ohjata. Asetelmakuvausharjoitukset luontuivat hyvin. Kolehmainen työskenteli nykyisen TaiKin valokuvataiteen professori Jyrki Parantaisen assistenttina tämän Tuli-projektissa ja kuvasi siinä yhteydessä itsekin tyhjiä tiloja. Nykyisen työnsä perustaksi hän mainitsee varhaiset, tilasta lähteneet näytte-

SAASTAMOISEN SÄÄTÖN
KOKOELMATAITEILIJOITA

lynsä, Exitus ja Temppeli valokuvagalleria Laterna Magicassa ja Kluuvin galleriassa. Islantilaisen i18 gallerian kolme metriä syvässä ja kahdeksan metriä leveässä tilassa hänellä oli jo nykyinen tekniikka käytössään. Vii-meiaikaisissa näyttelyripustuksissaan hän on huomannut, että mikäli teoksia on liikaa, on suuri riski, että ne muuttuvat pelkiksi kuviksi seinällä ja vuoropuhelu teosten kesken ja tilan kanssa kärsii.

Arkkitehtuuri on Kolehmaiselle raakamateriaalia, tilaa, josta on tullut intohimo, ihailun kohdekin. Kuvauskohteensa hän valitsee perinteisesti intuition ja jalkatyön avulla matkustamalla. Kun liikkuu ja kävelee maailmalla silmät auki, kohde tulee sattumalta vastaan. Toinen mahdollisuus on lukea arkkitehtuurikirjallisuutta ja lehtiä, selata nettiä ja tietenkin seurata satunnaisia vihjeitä. Mahdollisesta kohteesta hän kuvaa runsaasti luonnoksia,

See, What You See, 2007

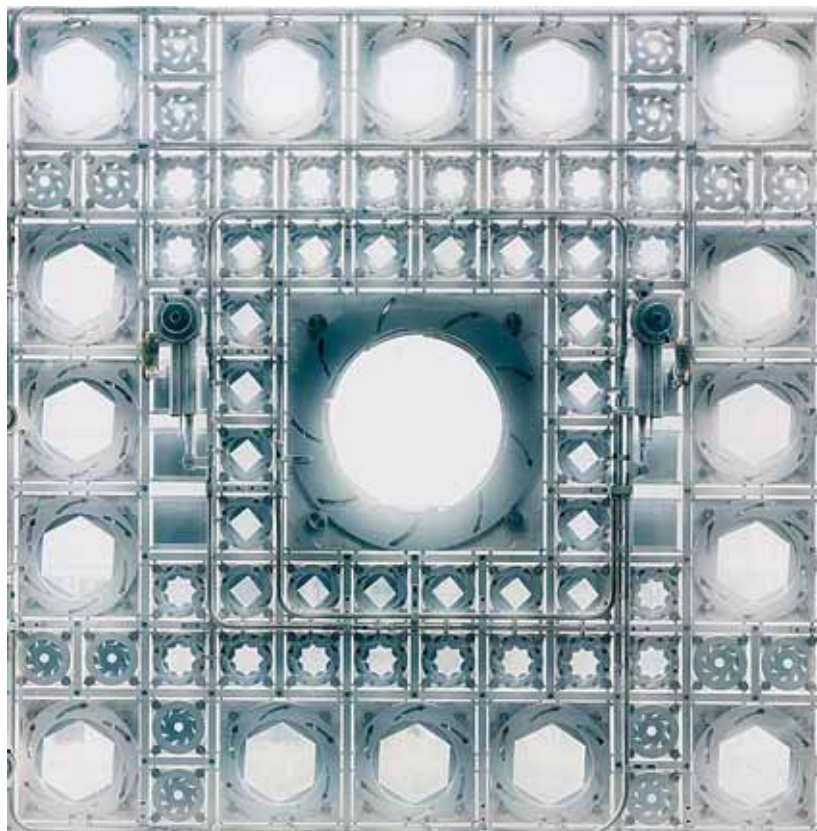
palaa katsomaan sitä seuravana päivänä tai vuoden kuluttua. Kaikkea ei voi kuvata, vaikka haluaisikin, mutta kuvaamatta jääneen tilan jättämä jälki saattaa silti näkyä myöhemmin teoksissa. Berliinissä asuva Kolehmainen tekee syksyisin ja keväisin kuvausmatkan, uudessa kotikaupungissaan hän ei ole kuvannut pariin vuoteen. Tällä hetkellä hän työstää Espanjassa, Sveitsissä ja Saksassa keväällä kuvaamaansa materiaalia ja valmistelee matkaa Englantiin. "En sido kuviani todellisuuteen, joskus ne ovat hyvinkin lähellä sitä, joskus todella kaukana siitä." Ola Kolehmainen tarvitsi esimerkiksi valkoisten talojen arki-

tehtina tunnetun Richard Meierin rakennuksia kuvaamiseensa, lopputulos oli kuitenkin äärimmäisen kaukana Meieristä. Syntyi kolmivärinen triptyykki *Composition with Colours* vaaleansinisine, vaaleanpunaisine ja vaaleanvihreine osineen.

Löydettyään kohteensa Ola Kolehmainen ottaa siitä digitaalisella kameralla kuvia ja työstää niitä tietokoneella tutkien rajausta ja simuloi pimiötyöskentelyä. Tällä hetkellä esimerkiksi digitaaliteknikan mahdollistama poistaminen ei kiinnosta Kolehmaista. Hän korostaa kuvaavansa negatiiville ja tekevänssä pimiössä itse mallivedoksen: "Teen pimi-

össä sen mitä pimiössä voi tehdä." Kun mallivedos on kädessä, hän skannaa kuvan ja heijastaa sen isommaksi seinälle. Videoprojektori on matkassa mukana aina kun mahdollista: se välittää isomman kuvan kuin tietokoneruutu. Kolehmainen kertoo, ettei osaa kuvitella kuvaamaansa työtä näkemättä sitä isossa koossa. Hänelle on tärkeää katsoa työtä läheltä ja kaukaa ja näin hakea teoksen lopullista kokoa.

Viimeistelyvaiheessa printti kiinnitetään silikonilla akryylilevyn taakse. Olennaista on laminointi akryyliille, jonka heijastava ominaisuus puhuttelee Kolehmaista. Silikoni

Institut du Monde Arabe, nro 18. Saastamoisen säätiön kokoelmassa on kuusi Kolehmaisena teosta ja niistä parhaillaan esillä kolme. Esillä on kaksi teosta sarjasta Institut du Monde Arabe, nro 10, joka aloittaa sarjan ja nro 18, joka on yksityiskohta rakennuksesta.

puolestaan vaikuttaa valoon, syventää värin sävyjä ja saa tummat ja vaaleat sävyt erottumaan. Emmen pysyvän kokoelmateoksen *Pink, Orange and Grey with a Tree* taivas käy tässä esimerkiksi lähes käsin kosketeltavasta taivaasta.

Pariisin Arabi-instituutin kuvaaminen oli Kolehmaiselle tärkeä vaihe. Hän aloitti sarjan numeroimisen vasta numerosta 10 kunnioittaakseen rakennuksen suunnittelijan Jean Nouvelin työtä. ”Nykyisin nimeän yhä harvemmin teoksiani kuvauskohteen nimellä.” Kolehmainen haluaa nimillään johdattaa katsojan pois valokuvan katsomisesta, juuril-

le, omiin esikuviinsa, esikuvien esikuviin, joskus hän viittaa jopa suoraan esikuviinsa. Viitteitä kuvataiteen minimalistisiin **Donald Juddiin** ja **Dan Flavinin** ei tarvitse kauan hakea. Hän kerää lauseita, sanoja ja ajatuksia ja jokin niistä saattaa olla mielessä kun teoksesta alkaa tulla teos. Erään viime vuotisen teoksensa nimeä hän vaihtoi alituisen, nimiä oli loppusuorallakin viisi. Kun tunnetun saksalaisen kustantamon julkaisema kirja oli menossa painoon nimiä oli vieläkin kaksi. Lopulta hän päätyi ensimmäiseen vaihtoehtoon *The Ocean*, joka oli kuulostanut aluksi niin huonolta.

Ola Kolehmainen sanoo vaatimattomasti, että Berliiniin muutto mahdollisti pienen henkilökohtaisen padonmurtumisen, vaikka muutto ja päätös siitä olivatkin sattumaa. Moni asia lähti vauhdilla liikkeelle, näitä asioita ei olisi voinut tapahtua Helsingissä. – Berliini hämmästyttää edelleen yhtä paljon kuin silloin kun muutimme. Parasta on tietenkin ollut mahdollisuus saada kuvata yhä enemmän. Sitä paitsi tyhjät tilat kuten isot kirkot, museot ja asemat tuovat mielenrauhaa.

Tilan kokeminen, tilan kanssa työskentely on Ola Kolehmaiselle tärkeintä. ■

Töissä
EMMAssa

Museolehtorilla on kädessään Kyklaidinen pää Taidepakki-kokoelmasta.

Kuka olet?

Nana Salin, vastaava museolehtori

Mitä teet?

Vastaan museo-opetuksen tarjoamasta ohjelmistosta. Ideoin erilaisia keinoja avata taidetta yleisölle ja suunnittelen toimintaa näyttelyiden ja kokoelmien rinnalle. Vastuulleni kuuluvat museon opastustoiminta, tapahtumat, projektit, koulutustoiminta, museo-opetuksen julkaisut, opetus/verkko-materiaalit, markkinointi-, tiedotus-, ja yritysyhteistyö sekä osaston budjetti. Pian ensi-iltansa saava Enigma on hyvä esimerkki museo-opetuksen toteuttamasta projektista. Kanssani työskentelee museolehtoreita ja oppaita, mutta yhteistyö myös muiden museossa työskentelevien kanssa on tärkeää.

Miten sinusta tuli museolehtori?

Koulutukseltani olen taiteen maisteri, pääaineenani oli taidekasvatus ja syventävinä opintoina taidehistoria. Ennen EMMAa ehdin toimia mm. kuvataideopettajana lukioissa. Kiinnostuin museopedagogiikasta jo opiskeluaikoina, minua kiehtoivat kohtaamiset

taideteosten kanssa museoympäristössä sekä se, mitä aidon teoksen kohtaaminen merkitsee katsojalle.

Parasta/huonointa työssäsi?

Hienoa on se, että saan työskennellä näin laaja-alaisesti taiteen ja taiteesta kiinnostuneiden ihmisten kanssa sekä oppia jatkuvasti itsekin uutta taiteesta. Työni on myös erittäin mielenkiintoista ja luovuutta vaativaa. Miinuspuolella on jatkuva kiire, joka tosin on osin itseaiheutettua; haalin koko ajan lisää isoja mielenkiintoisia projekteja toteutettavakseni.

Mielenkiintoisinta EMMAssa?

EMMAssa on hienoa modernin ja nykytaiteen rinnakkaiselo, se tarjoaa lukemattomat mahdollisuudet tehdä kiinnostavia rinnastuksia ja hypätä välillä taidehistoriinkin syvimpiin vesiin. Taide on kiinnostavaa EMMAssa. Myös EMMAN sijainti Espoossa, tavallaan uudella maaperällä on antanut rohkeutta irroitella ja luoda jotain ihan täysin uutta...

Myytävänä punaiset huulet

Dalín surrealismi valtaa myös EMMA Shopin.

Museokauppa täynnä Dalín innoittamia huvattomia tavaroita tarpeeseen ja turhuuteen; punaisia huulia, autoja, avaimenperiä, kalentereita, T-paitoja, koruja ja hajuvesiä. Mainioita lahjaideoita pieneen – tai arvokkaaseen pakettiin. Tuotteet myynnissä 3.10. alkaen.

EMMA T-paidat tulleet

EMMAN omat T-paidat myynnissä EMMA ja WeeGee Shopeissa. Kolme eri mallia, perusmallin lisäksi lastenkoot ja naistenmalli. Hinnat 12 – 20 euroa.

Muoti kohtaa taiteen EMMAN keväässä

Kun Pariisin muotihuoneet esittelevät kevätkokoelmansa, EMMAssa nähdään Saastamoisen säätiön taidekokoelman inspiroimaa pukutaidetta **28.2.2008**

klo 19. Näyttelykeskus WeeGeellä järjestettävän muotinäytöksen nuoret suunnittelijat tulevat Taideteollisesta korkeakoulusta.

EMMAN museo-opetus on luonut yhteistyössä Taideteollisen korkeakoulun kanssa erilaisen lähestymistavan museon peruskokoelmaan. Kuvataiteesta ideoita poimiva muotinäytös luo sillan kahden erilliseksi koetun maailman välille ja avaa uudenlaisia näkökulmia katsojan teoskokemukselle. Pukutaidetta voidaan tarkastella myös ympäristötaiteellisena kannanottona, jolloin ympäristö ymmärretään aluksi ihmisestä itsestään ja häntä verhoa-

vista vaatteista. Pukunäytökseen liittyvä teemaopastus järjestetään saman illan aikana.

Näytöspukuja esillä Näyttelykeskus WeeGeen aulassa 29.2.–9.3.2008 sekä muuta ohjelmaa teemaan liittyen.

Taidemuseo EMMAN ystävät ry

Jäsenkirje, taitelijatapaamisia, luentoja, retkiä ja muita tapahtumia sekä maksuton sisäänpääsy EMMAan.

Liittyminen jäseneksi maksamalla 17 euroa tilille 800010-70488607, viestikenttään nimi ja osoite.

Lisätietoja: info@emmanyst.fi

Retkipaketti EMMAan

Suunniteltako ryhmämatkaa EMMAan ja pääkaupunkiseudulle? Tarvitsetteko kuljetusta, seminaaritiloja, kiertoajelua, ruokailua tai muita retkikohteita WeeGeen ohella? EMMAN yhteistyökumppani Mari Nevalaisen Manoris Travel auttaa ohjelman ja matkan suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Ottakaa yhteyttä!

Puh. 040 539 0656, info@manoris.com, www.manoris.com

Maalaa ilmaan EMMAssa

3.10.2007–27.1.2008!

Wille Mäkelän luento ilmaan maalaamisesta to 29.11 klo 18, kokoontuminen työpaja Paletissa 1krs, maksuton

Maalaa ilmaan!

Kokeile kolmiulotteista käsialaasi

Taiteilija **Wille Mäkelä** on tutkinut, voisiko tietokonegrafiikka toimia perinteisen kuvataiteilijan välineenä.

Yhdessä DI **Tommi Immosen** kanssa hän on kehittänyt virtuaaliympäristöön taiteilijakäyttöliittymän, jossa voi maalata kolmiulotteisesti.

Tekijä näkee vetämänsä jäljen stereoskooppisesti ja pystyy kävelemään teoksensa seassa kolmiulotteisesti,

Taiteellinen suunnittelu: Wille Mäkelä
Tekninen suunnittelu: Tommi Immonen

aivan kuin se olisi todellinen esine. Mäkelä pohtii, olisiko ilmaan maalaaminen aivan uusi ilmaisullinen mahdollisuus? Tekniikassa maalaus ja kuvanveisto sulautuvat yhdeksi toiminnoksi.

Välineen prototyyppejä testattiin 2004-2005 muutamien taiteilijoiden kanssa. Syksyllä ideaa pääsee kokeilemaan EMMAn yleisö. Näyttelytiloihin rakennetussa virtuaalisessa luonnostelunurkkauksessa

pääsee kolmiulotteisen piirtämisen makuun stereolasien ja maalaussauvan avulla. Nurkkauksessa voi seurata myös toisten maalaamista.

- Lasit päähän ja anna mennä! Mäkelä kehoittaa.

Millainen on sinun kolmiulotteinen maalauksesi?

Mika Launis

Taidehaltijoiden viikonloppu

26.1.-27.1.2008

Näet varmaan vilauksen, kuulet kauniin sanasen ja kellon kilinän. Minne polku kuljettaa nyt viittä haltijaa?

Lasten opastuksia varten EMMAssa asustaa taidehaltijoita, jotka edustavat kukin taiteen eri lajeja. Tammikuussa haltijat tarjoavat erilaista ohjelmaa lapsille ja lapsenmielisille koko viikonlopun ajan. Ohjelma loppuvuodesta: www.emma.museum kohdassa OPI. Katso lisää sadutuksesta ja haltijoista: www.emma.museum/opi/sadutus.php

EMMA soi

7. ja 9.2.2008

Tapiola Sinfonietta siivittää taidemuseo-käyntiä sävelin torstaina 7.2. klo 17–20 sekä lauantaina 9.2. klo 13–18. Sinfonietta musisoi WeeGeen aulassa ja johdattaa kuulijat taideteosten maailmaan musiikillisin taidevartein EMMAn näyttelytilassa.

EMMA soi on osa Tapiola Sinfoniettan 20-vuotisjuhlavuoden ohjelmaa. Tarkempi ohjelma netissä tammikuussa. www.emma.museum
www.tapiolasinfonietta.fi

Opi ja löydä

-kalenteri
syksy 2007

Tiedustelut ja varaukset:
ma-pe klo 9-12,
p. (09) 8163 0493

Opastukset

Opastuksien ryhmäkoko max. 25 henkilöä.
Kesto 45 min, Taidevartti 15 min.
Hinta 45 € / la-su 70 €.
Ennakkovaraus kolme
arkipäivää ennen opastusta.

TAIDETUNTI on opastus
valittuun näyttelyyn.

TAIDEVARTTI on tietoisukumai-
nen opastus, joka tutustuttaa
yhteen teokseen kerrallaan.
Opas on ryhmän käytettävissä
vartin jälkeen keskustelua
ja neuvontaa varten.

EMMA WEEGEELLÄ -
opastuksella tutustutaan
EMMAN toimintaan,
kokoelmiin ja näyttelyihin sekä
lyhyesti Näyttelykeskus WeeGeen ideaan.

TAIDEHALTIJAN TUNTI on päiväkotikäisille suunnattu sadutusopastus.

Työpajat

Pajaopastusten ryhmäkoko max. 15 henkilöä.
Kesto 2,5 h.
Alle 18-vuotiaat 80 € / ryhmä.
Aikuiset 100 €, la-su 120 € / ryhmä.
Ennakkovaraus kolme arkipäivää
ennen opastusta.

TAIDEPAJOISSA tutustutaan yhteen
museon näyttelyistä ja työskennellään eri
menetelmin. Valittavana joko kuvataidepaja
Paletti tai ilmaisupainotteinen Ilme-paja.

28.8. – 2.10.

18.12.2007 – 4.3.2008

Kokoelma, mielessä – muistoissa

Työpajat perustuvat Saastamoisen
säätiön taidekokoelmaan.
Paletti: Paperi ja sekatekniikka.
Ilme: Tarinoidaan, muistellaan ja
pohditaan säilyttämisen merkitystä
mm. draaman keinoin.

3.10. – 16.12.2007.

Unet ja alitajunta

Työpajat perustuvat
Dalí - Surrealisti! -näyttelyyn.
Paletti: Syanotypia, fotogrammi ja frotaasi.
Ilme: Runot ja varjokuvat.

TAIDEHALTIJAN PAJAKUTSUT

yli 4-vuotiaille lapsille ja heidän
vanhemmilleen. Kutsut sisältävät sadutus-
opastuksen, työpajatyöskentelyn ja juhlan
vieton Café WeeGeellä, jossa valinnan
mukaan toinen Taidehaltijan menuista
(menun hinta 7 € / hlö). *Pajakutsuja räätälöidään erilaisten ryhmien tarpeeseen!*

TEHDAS – klubi-ilta nuorille 15.9.2007:

ohjelmassa maksuton pajaopastus
teemalla *Taide vetää puoleensa*.
Huom! Tähän pajaan ei tarvita ennako-
varausta. Ks. myös Tapahtumat.

Saavutettavuus

EMMA on liikkumisesteetön.
Työpajamme soveltuvat myös
liikkumisesteisille ja kehitysvammaisille.
Tietoa museon saavutettavuudesta
ja esteettömyydestä
www.emma.museum/tule/saavutettavuus.php

Oikeudet muutoksiin pidetään.

Osallistu

Ei ennakkovarausta!

EMMA WEEGELLÄ 15.12.2007 asti
lauantaisin klo 14. Maksuton.

TAIDEVARTTI 16.12.2007 asti
sunnuntaisin klo 13 ja 16.

Jatkuu jälleen 13.1.2008. Maksuton.

TAIDEHALTIJANTUNTI 16.12.2007
asti sunnuntaisin klo 14.

Jatkuu jälleen 13.1.2008.

Sadutusopastus lapsille sekä heidän mukanaan tuleville aikuisille Taidehaltijan ja oppaan johdolla. Jokainen osallistuja saa myös itsenäisesti suoritettavan Taidehaltijan polun. Kokoon-tuminen 1. kerroksen aulassa. Ryhmäkoko max. 12 henkilöä. Kesto 45 min, hinta 3 €/ hlö.

AVOIMET OVET ILME-pajassa
sunnuntaisin

Tarjolla piirustusvälineitä ja taideteospeli. Ei ohjattua toimintaa, lapset vanhempiensa valvonnassa.

Ks. ruotsinkieliset opastukset s. 22.

Luennot

Kokoon-tuminen työpaja Paletissa (1. krs)

klo 18. Kesto n. 1 h.

Maksuton.

Taidemuseo EMMAN ystävien taiteilijaluennot:

Ke 5.9. Taidemaalari Raili Tang
aiheenaan *Värin puhetta*.

Ke 10.10.
Kuvataiteilija Nanna Hänninen
kertoo omasta työskentelystään.

Ke 7.11.
Kuvanveistäjä Hans-Christian Berg
kertoo omasta työskentelystään.

Kevät 2008 (kaksi ensimmäistä)

Ke 6.2.
Kuvataiteilija Tarja Pitkänen-Walter
aiheenaan *Maalauksen ulottuvuuksista*

Ke 12.3.
Kuvataiteilija
Kaarina Kaikkonen
kertoo omasta työskentelystään

Luennot vaihtuvista näyttelyistä:

klo 18

To 4.10.
Vanhempi konstaapeli Jyrki Seppä,
Helsingin poliisilaitos, Pasilan
tutkintayksikkö: *Dali-väärennöksistä ja*
väärennetyn taiteen myyjistä

To 11.10.
Dosentti Juhani Ihanus,
Helsingin yliopisto: *Dalín*
paranoia-kriittinen menetelmä

To 1.11. Kasvokkain Dalín kanssa
Ryhmä ikäihmisiä kertoo kokemuksiaan
Dalista ja vierailusta taiteilijan kotimuseo-
on. Sisältää näyttelykierroksen, luennon ja
mustikkamaalausta kasvoille. Ajankohta
poikkeuksellisesti **klo 17.30-20!**

To 29.11.
Taiteilija Wille Mäkelä:
Ilmaan maalaamisesta

Opi itse

SADUTUSTUOLI *Kirjan kannet koivupuuta - ajatukset Australiassa asti* on taideteos, johon saa koskea ja istua. Tuoliin liittyvään vihkoon saa kirjoittaa oman taideteoksen siivittämän sadun tai kommentteja näyttelystä. Pulpetti sijaitsee kokoelmanäyttelyssä. Maksuton.

TAIDEHALTIJAN POLKU tutustuttaa lapsen hauskan reitityksen ja Taidehaltijoiden avulla muutamiin taideteoksiin Saastamoisen säätiön kokoelmanäyttelyssä. Hinta 2 €, EMMA Shop 2. krs.

ÄÄNIOPASTUS *Mielessä, muistoissa*
johdattelee kuulijansa tarinallisesti Saastamoisen kokoelmateosten maailmaan. Lainattavat Mp3 -soittimet EMMA Infosta. Kieli: suomi. Maksuton.

Tapahtumat

TEHDAS LA 15.9.2007

Weilin & Göösin vanhan painotalon valtaavat äänimaisemat, katutyylit, punk-instal-laatio, performanssit sekä virtuaaligrafffitit. Klubilla Orchid Bite (FI/BE) ja Headphonics. Non stop -työpaja, opastuksia ja uusmedia-taiteilijoiden lyhytfilmejä ulkoilmakinossa. Tapahtumaan liittyy espoolaista katutyylitä nuorten silmin kartoittava Kaduttaisko? – valokuvakavalkadi. Vapaa pääsy!

Lisätietoja blogista:

www.myspace.com/tehdas

EMMAN OPEINFO 9.10. klo 15–18

Näyttelykeskus WeeGeen museot järjestävät lokakuussa yhteisen infotilaisuuden opettajille. Lisätietoja Kultus-palvelusta: www.kultus.fi

Erityishinnat opastuksille: Espoolaiset päiväkodit, perusopetusryhmät, lukiot ja keskiasteen oppilaitokset saavat ilmaiset opastukset kokoelmanäyttelyssä. Opastukset vaihtuviin näyttelyihin puoleen hintaan 22,50 € ja työpajat arkisin 40 €. Oppituntia valmistelevat opettajat pääsevät EMMAAN ilmaiseksi OAJ:n korttia näyttämällä ja ilmoittautumalla WeeGee infossa.

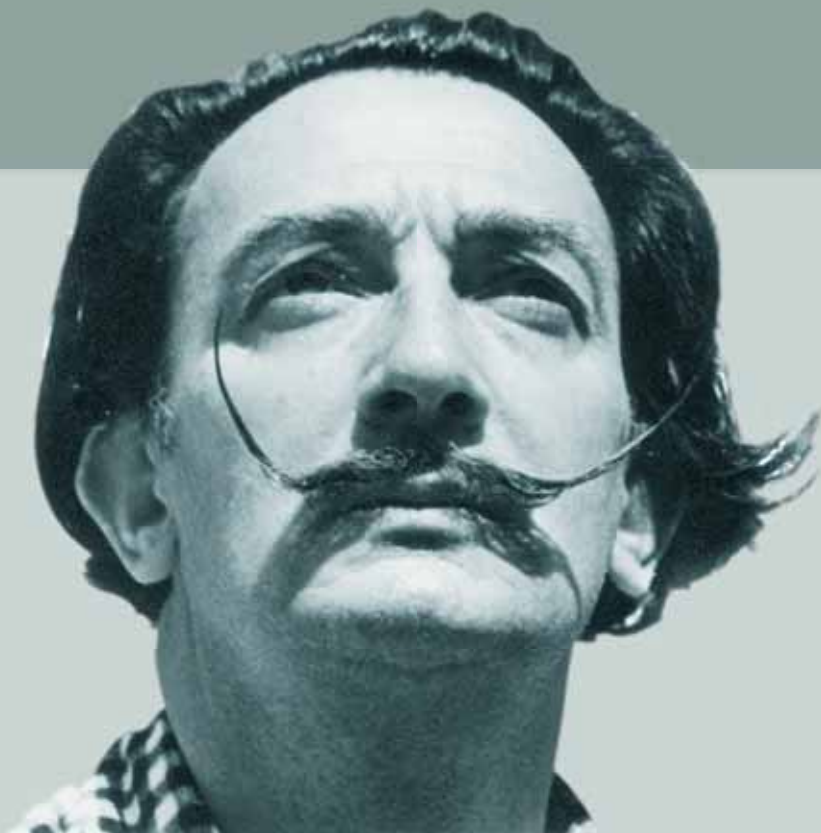

Image rights of Salvador Dalí reserved. Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2007.

3.10 – 16.12.2007

Salvador Dalí – Surrealist!

Hösten 2007 fylls EMMA av den världsberömda spanska surrealisten Salvador Dalís (1904-1989) fantastiska värld. Den mångfasetterade utställningen presenterar konstnärens produktion, fascinerande personlighet och liv. Vid sidan av målningar, teckningar och grafik visas filmer av Dalí, bl.a. Den andalusiska hunden som han producerade i samarbete med Luis Bunuel, samt fotografier av Eric Schaal. Teaterproduktionen Enigma har satts upp i samband med utställningen.

Utställningen förverkligas i samarbete med Fundació Gala-Salvador Dalí.

Permanent utställning

Saastamoinen-stiftelsens konstsamling

Av de 1800 verk som ingår i Saastamoinen-stiftelsens konstsamling är närmare 500 verk permanent utställda, även under hängningen av tillfälliga utställningar. Samlingen som fyller hälften av EMMA:s utställningsutrymmen presenterar ett mångsidigt tvärsnitt av finländsk konst och ger en inblick i utländsk nutidskonst. Utställningen i EMMA omfattar verk från expressionismen på 1910-talet fram till verk av dagens mest kända konstnärer. Samlingen har sitt ursprung i en privat samling som tillhört en industrisläkt i Kuopio. Idag är den en av de mest betydande privatsamlingarna i Finland, och den fortsätter att växa.

5.3 - 25.5.2008

Claude Monet Finska impressioner – sommar, vatten, ljus och Paris.

Rumeur, 2000-2004, Collection Marin Karmitz, Paris © photo Marc Domage © Adagp 2007.

3.11.2007 – 27.1.2008

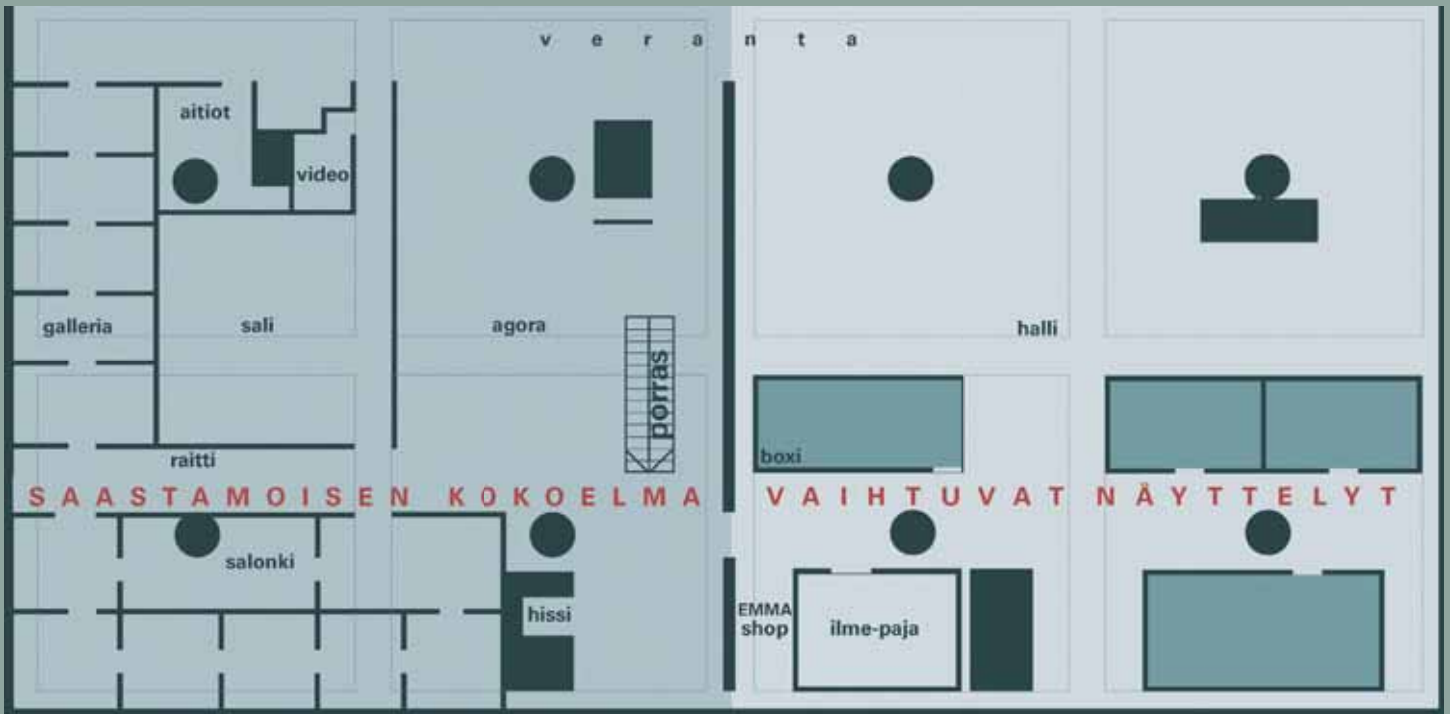
Annette Messager

Annette Messager (f. 1943) är en av de mest kända nutidskonstnärerna i Frankrike. Hennes retrospektiva utställning kommer till EMMA direkt från Paris, från Centre Pompidou.

Messagers konst är samtidigt mild och våldsam, oskuldsfull och sexuell. Barn domen är starkt närvarande i verken i form av mjukisdjur, uppstoppade djur eller sagofigurer, om och i en påfallande tvetydig form. Även kroppen står i centrum i Messagers konst, såsom stympade och åter sammanfogade kroppsdelar.

WeeGee-talo, 2. kerros

EMMA

ESPOO MUSEUM OF MODERN ART

PL 6661, FI-02070 ESPOON KAUPUNKI
WeeGee, Ahertajantie 5, Tapiola
(09) 8165 7512
www.emma.museum

Opastusvaraukset ma-pe klo 9-12
(09) 8163 0493

Avoinna
ti, pe-su, 11-18
ke-to, 11-20

Liput
EMMAN näyttelyt aikuiset 7/ 5 euroa
WeeGee-lippu 10 euroa
- oikeuttaa sisäänpääsyyn kaikkiin
talossa toimiviin museoihin
Lapset alle 18-vuotta ilmaiseksi

Linja-autot Helsingin
Kampin bussiterminaalista: 106 ja 110,
Elielinuokiolta: 194
Autoilijoille opasteet
kaikilta pääteiltä.

WeeGeellä myös
Espoon kaupunginmuseo
Helinä Rautavaaran museo
Suomen kellomuseo
Leikkilinna-Suomen Ielumuseo
Galleria Aarni
Café WeeGee
Museokauppa

Weegee

Neuvonta
Information
(09) 8163 1818

EMMAN pääyhteistyökumppanit

EMMAN tukijat

